

Comprehensiunea textului literar stimulează interesul și motivația elevilor spre cunoaștere, vizând relația dintre cititor și opera literară. Descifrarea conținutului evită memorizările, dar accentuează și dezvoltă gândirea critică.

Bibliografie:

1. DULAMĂ M. E. (coord.) *De la teorie spre practică în învățare on-line*. Cluj-Napoca: Presa universitară clujeană, 2020
2. JAUSS, H. R. Pentru o teorie a receptării. București: Editura Univers, 1983.
3. MANOLESCU, A. Teoria și metodologia evaluării. București: Editura universitară, 2010. ISBN 978-973-749-952-3.
4. PAMFIL, A. Limba și literatura română în școala primară. Perspective complementare. Pitești: Paralela 45, 2009. 278 p.

SPECIFICUL STRATEGIILOR DE EDUCAȚIE INTERCULTURALĂ ÎN CLASELE PRIMARE

Angela SECRIERU, învățătoare, grad didactic unu,

<https://orcid.org/0000-0001-6822-5167>

IP Liceul Teoretic „Ion Pelivan”, s. Răzeni, r. Ialoveni

CZU: 373.3.013.43

DOI: 10.46727/c.04-05-11-2022.p206-210

Rezumat: În articol este abordat specificul strategiilor utilizate la diverse discipline școlare. Sunt enumerate, analizate strategii de aplicare a educației interculturale.

Cuvinte-cheie: educație interculturală, învățare prin cooperare, pedagogie activă și participativă.

Cercetătorii L. Ciolan, L. Plugaru, A. Nedelcu susțin ideea că *formele de realizare a educației interculturale* rămân cele generale, în care se face orice tip de educație: *lecțiile obișnuite, activitățile nonformale din școală sau influențele informale* exercitate în afara perimetrului școlar. Cât privește *metodologia didactică*, după A. Ivasiuc se vor prelua și adapta *procedeele activizante* cunoscute, care se vor combina în modalități cât mai inteligente pentru a favoriza și *forma comportamente interculturale*.

În concepția lui M. Rey va fi promovată o *pedagogie activă și participativă, strategii active* care să solicite interesul și creativitatea elevilor, care să facă apel la toate capacitățile lor și care să le permită să se exprime și să colaboreze. La aceasta pot concura mai multe *tipuri de activități: realizarea de proiecte, cercetări, anchete prin interviuri, jurnale de clasă, recitări de poezii, povestiri, interpretări de roluri, manifestări teatrale* cu sau fără marionete, *dezbatere de idei* plecând de la studii de caz, *discuții asupra unor probleme cu impact asupra vieții școlii*, posibilitatea de a negocia și ajunge la decizii consensuale, exerciții de reflecție critică și constructivă [26, p. 188]. Utilizarea nu doar a documentelor pedagogice, ci și a unor „documente

autentice”, ca foile de jurnal, fotografiile, diapozitive, emisiuni T.V., filme video etc., vor permite acumularea unor informații diverse și reale asupra obiectelor, culturilor și limbilor pe care le studiază elevii.

L. Ciolan accentuează faptul că un rol deosebit în sporirea sensibilității față de alteritate îl joacă *mass media*. Instanțele mediatice electronice (îndeosebi televiziunea și Internetul) presupun mai multe calități, printre care ubicuitatea (prezența peste tot) și imediatitatea (prezentarea faptelor în direct). Culturile se amestecă unele cu altele, trecerile de la un spațiu cultural la altul se fac instantaneu, difuziunea modelelor culturale este pe deplin garantată. Străinul nu-mi mai este străin, evenimentele organizate mă marchează, devin mai sensibil la alteritate. Mass media prezintă o organizare a capitalului cultural al omenirii într-o modalitate osmotică, interculturală. Actualitatea mediatică vine cu un imens potențial intercultural. Canalele specializate (în știri, documentare științifice) penetrează conștiințele, realizând o integrare cognitivă care, dincolo de funcțiile discutabile, uniformizatoare au și avantajul de a crea premisele unei înțelegeri în planul *savoir-ului* la care se raportează fiecare.

La nivelul practicilor școlare se va recurge la mai multe formule: necesitatea de a apela la o pedagogie activă și participativă, învățarea prin cooperare, ce antrenează mai mult pe copiii cu posibilități materiale modeste pentru a promova o egalitate a șanselor educaționale, gestiunea democratică a învățământului la nivelul clasei sau școlii, educația pentru comunicare [3, p. 114].

Din perspectiva dată am elaborat un tabel reprezentativ de aplicare a metodelor de educație interculturală selectate din sursele bibliografice (P. Dasen, Ch. Perregaux, M. Rey (1999), O. Ciobanu, M Cozărescu (2001), A. Nedelcu (2009), A. Ivasiuc (2010)).

Metoda	Exemple de aplicare
<p>Conversația euristică</p> <ul style="list-style-type: none"> • ajută elevii să formuleze întrebări; • ajută elevii să răspundă la întrebări; • comunicare între elevi și profesor; • dezvoltă activismul în învățare. 	<p>Pentru a atrage atenția elevilor asupra întrebării și a-i stimula, puteți să le spuneți înainte de a formula întrebarea lucruri precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acum aș dori să aud ce gândiți voi. • Am o întrebare la care aș vrea să vă gândiți. • Mă aștept să aud foarte multe idei. • Aș dori să aud ce cred cât mai mulți dintre voi.
<p>Explicația</p> <ul style="list-style-type: none"> • ajută elevii să înțeleagă anumite conținuturi; • ilustrează idei; • traduce din limbajul de specialitate în limbajul stăpânit de elev până în acel moment; • facilitează transferul. 	<p>Atunci când se introduc concepte noi, acestea vor fi explicate prin utilizarea de termeni pe care elevii îi stăpânesc deja. Pentru a dezvolta abilități de gândire de ordin superior, înainte de a explica un termen nou, învățătorul poate întreba elevii ce cred ei că înseamnă acel lucru și le poate oferi sprijin dând exemple de contexte în care termenul nou este folosit.</p> <p>Chiar dacă acest demers presupune un mai mare consum de timp, decât explicația obișnuită, are avantajul de a dezvolta elevilor obiceiul de a se întreba și singuri ce ar putea însemna un termen cu care vin în contact.</p>
<p>Dezbaterea</p> <ul style="list-style-type: none"> • ajută elevii să-și formeze opinii; • ajută elevii să identifice argumente și dovezi pentru a-și susține o opinie; 	<p>Pentru a pregăti o astfel de dezbatere porniți de la o întrebare binară, care cere adoptarea unei poziții. De exemplu: „Ar trebui ca elevii din clasa a IV-a să poarte uniformă la școală?” Cereți elevilor să se gândească la răspuns, să adopte o poziție și să scrie răspunsul lor pe hârtie.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • ajută elevii să-și susțină o opinie într-o conversație într-un mod politic; • oferă ocazia realizării comunicării pe orizontală, de la elev la elev; • pune elevii în contact cu mai multe alternative; • dezvoltă capacitatea de a lua decizii; • permite exersarea capacității de a ajunge la un consens. 	<ul style="list-style-type: none"> • Întrebați apoi care este elevul care e foarte sigur că răspunsul este „da” și care este elevul care e foarte sigur că răspunsul este „nu”. Rugați elevul care a răspuns „da” să se așeze într-o parte a clasei, iar pe elevul care a răspuns „nu” să se așeze în partea opusă. • Cereți celorlalți elevi să se așeze, pe o linie imaginară, între cei doi, stând mai aproape sau mai departe de capetele liniei, în funcție de cât de puternic este răspunsul lor „da” sau „nu”. • Dați-le elevilor câteva minute să discute cu colegii aflați lângă ei pe linia valorilor, pentru a forma câteva grupuri care au cam aceeași opinie. Timp de câteva minute, elevii vor discuta în aceste grupe care sunt argumentele pentru poziția adoptată de ei. De asemenea, își pot alege un purtător de cuvânt, care să prezinte tuturor opinia grupului. • Dezbateră frontală va începe prin prezentarea poziției elevilor plasați la cap de linie și va continua cu prezentarea opiniilor grupurilor din interior. • După ce toate opiniile sunt prezentate, elevii sunt încurajați să-și schimbe locul pe linie, dacă părerea lor s-a modificat în urma dezbaterii. • Se discută cu toată clasa motivele pentru care unii elevi și-au schimbat poziția. • La final, elevilor li se poate cere să scrie o concluzie a discuției. Câțiva dintre ei vor citi cu voce tare concluzia lor.
<p>Lectura predictivă</p> <ul style="list-style-type: none"> • ajută elevii să-și dezvolte gândirea critică; • dezvoltă activismul în învățare; • dezvoltă capacitatea de reflecție; • dezvoltă motivația pentru lectură; • facilitează înțelegerea de profunzime a textului; • dezvoltă capacitatea de sinteză; • ajută elevii să-și dezvolte gândirea predictivă. 	<p>La început se citește titlul povestirii și se lansează întrebarea: „Despre ce credeți că va fi vorba în acest text?”</p> <ul style="list-style-type: none"> • se citește primul fragment, iar elevii sunt întrebați ce s-a întâmplat; • înainte de citirea celui de-al doilea fragment, elevii sunt din nou întrebați ce cred că se va întâmpla mai departe și de ce cred că se va întâmpla un anumit lucru; • se citește cel de-al doilea fragment și se întreabă elevii ce s-a întâmplat; • se procedează la fel până la terminarea povestirii.
<p>Lectura în perechi</p> <ul style="list-style-type: none"> • ajută elevii să comunice unul cu altul; • dezvoltă capacitatea de a citi fluent și conștient; • facilitează înțelegerea de profunzime a textului; • motivează pentru lectură 	<p>Textul se împarte într-un număr par de fragmente. Primul elev citește doar primul fragment, iar al doilea elev citește doar al doilea fragment. Lectura se face în gând și simultan. Elevii își prezintă unul altuia rezumatul fragmentului citit. Se trece la următoarea grupă de două fragmente, se citesc simultan și se prezintă rezumatele reciproc. Când textul este epuizat, perechea are sarcina de a redacta rezumatul întregului text în scris. Este momentul în care elevii sunt încurajați să citească fiecare textul în întregime.</p> <p><i>Lectura cu lider.</i> Un elev conduce procesul de lectură, exprimând ritmul. Restul clasei îl urmează. Acest elev va numi următorul lider.</p> <p><i>Prieteni prin email.</i> Elevii citesc textele individual și își scriu mesaje electronice despre textele citite. Adresează aceste mesaje și învățătorului, pentru ca acesta să poată monitoriza discuțiile.</p> <p><i>Lectura pentru un coleg.</i> Unul dinre elevi citește un text altui coleg. Colegul care ascultă formulează întrebări despre conținut.</p> <p><i>Lectura cu discuții.</i> Elevii citesc fiecare primul fragment. Apoi, unul dintre ei povestește fragmentul, iar celălalt ascultă. Se citește al doilea fragment și elevul care a ascultat înainte povestește, iar cel care a povestit ascultă.</p>

<p style="text-align: center;">Brainstorming</p> <ul style="list-style-type: none"> • ajută elevii să-și dezvolte gândirea creativă; • dezvoltă capacitatea de a rezolva probleme; • stimulează utilizarea activă a cunoștințelor deținute pentru a produce soluții; • dezvoltă abilitatea de a asculta activ. 	<p>Sugestii pentru ca ședința de brainstorming să funcționeze bine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • discutați o singură problemă; • lăsați-vă imaginația liberă; • creați o atmosferă relaxantă și plăcută; • nu criticați nicio idee atunci când se emite; • notați absolut toate ideile emise; • luați în considerare și ideile care decurg unele din altele. <p>Idei posibile pentru brainstorming:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de ce există atât de multe limbi materne? • cum ar putea comunica oamenii eficient altfel, decât utilizând limba scrisă sau vorbită? • cum putem face o persoană de altă cultură să se simtă bine în clasa noastră? • ce putem face pentru ca toți copiii să se simtă bineveniți în clasa noastră?
<p style="text-align: center;">Studiul de caz</p> <ul style="list-style-type: none"> • ajută elevii să-și dezvolte capacitatea de analiză; • permite explorarea unor soluții pentru probleme complexe; • dezvoltă capacitatea de a rezolva probleme; • dezvoltă gândirea critică. 	<p>Se pornește de la expunerea unui subiect, ce va fi analizat minuțios pe parcursul demersului. Pe baza studiilor de caz se pot construi raționamente inductive, pornind de la elemente particulare se pot extrage reguli generale, valabile pentru o anumită categorie.</p> <p>Pentru a reuși, un bun studiu de caz impune câteva exigențe: subiectul ales să fie reprezentativ pentru o întreagă clasă; analiza să fie minuțioasă și din perspective variate; tematica să fie accesibilă înțelegerii grupului și să genereze reale probleme.</p> <p>Cazurile pot fi create de către învățător în întregime pentru a ilustra o anumită idee dintr-o lecție sau pot fi bazate pe informații reale.</p> <p>Cazurile pot fi închise. Acestea includ o poveste completă, felul în care s-a soluționat și cel puțin o soluție alternativă. Discuția va fi pe marginea adecvării soluțiilor propuse. Riscul în astfel de situații este ca elevii să nu se recunoască în modul de rezolvare. Cazurile pot fi și cu final deschis.</p> <p>Povestea oferă suficiente informații pentru a putea fi dezbătută, însă nu oferă nici o soluție. Elevii se angajează mai mult în acest tip de caz, pentru că ei propun soluțiile, pe baza cunoștințelor pe care le dețin și a experiențelor lor anterioare.</p>
<p style="text-align: center;">Jocul de rol</p> <ul style="list-style-type: none"> • ajută elevii să devină empatici; • ajută elevii să experimenteze o situație din perspective diferite; • dezvoltă capacitatea de a rezolva probleme; • permite exersarea unui stil de comunicare; • dezvoltă abilitățile de căutare și prelucrare a informațiilor; • permite exersarea capacității de a planifica un șir de acțiuni. • dezvoltă gândirea orientată către ceilalți. 	<p>Idei de scenarii pentru joc de rol sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • procesul – elevii interpretează rol de judecător, avocatul apărării, avocatul acuzării, martor, inculpat etc.; • talk-show-ul – elevii interpretează rol de invitat și gazdă la o emisiune TV cunoscută; • parlamentul – elevii interpretează rol de senatori și deputați care reprezintă interesele diferitelor grupuri; • consiliul profesoral – elevii interpretează rol de director, profesor, diriginte, elev care discută cazuri din școală; • întâlnire intergalactică – elevii interpretează rol de reprezentanți ai pământenilor și negociază drepturi pentru aceștia într-o lume cu specii multiple.
<p style="text-align: center;">Metoda proiectelor</p> <ul style="list-style-type: none"> • ajută elevii să investigheze în profunzime un subiect; • dezvoltă capacitatea de a coopera cu mai mulți colegi pentru rezolvarea unei sarcini de învățare. 	<p>Exemple de sarcini de învățare pentru proiecte:</p> <p>Realizați un album al familiei voastre în care să includeți:</p> <ul style="list-style-type: none"> • un arbore al familiei; • fotografiile cu membrii familiei, individual și cu toată familia; • evenimente semnificative din istoria familiei; • o hartă cu călătoriile întreprinse de familie;

	• povestea numelor membrilor familiei;• tradiții ale familiei.

Gama de activități în școală se va lărgi, prin îmbinarea diferitelor forme de organizare cu noi mijloace de învățământ și împrumutarea unor practici sau strategii specifice manifestărilor culturale de nivel comunitar sau global. Finalitatea acestor strategii se va sonda cu formarea *competenței interculturale*.

Bibliografie:

1. CIOLAN, L. Pași către școala interculturală. Ghid de educație interculturală pentru cadrele didactice. București: Editura Corint, 2000, 200 p.
2. NEDELUCU, A. Învățarea interculturală în școală. Ghid pentru cadrele didactice. București: Editura Humanitas Educational, 2009, 157 p.
3. NEDELUCU, P. Fundamentele educației interculturale: diversitate, minorități, echitate. Iași: Polirom, 2008, 178 p.
4. REY, M. De la o logică „mono” la logica de tip „inter”. Piste pentru o educație interculturală și solitară" în Dasen P., Perregaux C., Rey M., Educația interculturală: experiențe, politici, strategii. Iași: Editura Polirom, 1999, 312 p.
5. RUSU, C., Educație interculturală - un imperativ sau o prioritate, în Revista de pedagogie, anul LI nr.1-6 / 2003, 2004, pp. 89-107.

IMPORTANȚA PROCESULUI DE EVALUARE PENTRU ELEV ȘI PROFESOR

Manuela Constanța STAN, profesor, <https://orcid.org/0000-0002-2962-6993>

Nicoleta Roxana MOISE, profesor, <https://orcid.org/0000-0002-9834-4113>

Școala Gimnazială „Radu Tudoran” Comuna Blejoi, jud.Prahova, România

CZU: 37.091.27

DOI: 10.46727/c.04-05-11-2022.p210-213

Necesitatea obiectivă de a da activității de instruire și educație o eficiență sporită, face necesară intensificarea eforturilor pentru a asigura procesului de învățământ un caracter cât mai rațional și riguros prin: determinarea cât mai precisă a obiectivelor instruirii, organizarea conținuturilor în concordanță cu principalele caracteristici și tendințe ale științei și tehnicii, stabilirea strategiilor de predare-învățare în raport cu obiectivele vizate și conținuturile definite, perfecționarea acțiunilor de evaluare a rezultatelor și a proceselor desfășurate.

Problemele pe care le generează acțiunea de evaluare fac parte din ansamblul teoriei educației, sau mai precis spus, teoria evaluării – ca sistem de concepții, principii și tehnici referitoare la măsurarea și aprecierea rezultatelor școlare și a procesului didactic. Evaluarea este o componentă a tehnologiei didactice.